



## STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TEATRAS IR LITERATŪRA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
<b>Koordinuojantis:</b> asist. Neringa Klišienė	Filologijos fakultetas
<b>Kitas (-i):</b>	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
<b>Išankstiniai reikalavimai:</b>	<b>Gretutiniai reikalavimai (jei yra):</b>

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas
Šiuo dalyku siekiama rengti aukštos kvalifikacijos lietuvių filologijos specialistus, suteikiant studentams tvirtus literatūros mokslo pagrindus, sistemines tradicines ir moderniosios lituanistikos žinias ir gebėjimą analizuoti, sisteminti bei vertinti lietuvių kalbos ir literatūros reiškinius platesniuose literatūros ir kultūros kontekstuose, filologinėje ir tarpdalykinėje perspektyvoje, profesionaliai naudoti lietuvių kalbą žodžiu ir raštu, taip pat kritiškai mąstyti, savarankiškai mokytis, bendrauti ir bendradarbiauti nacionalinėje ir tarptautinėje aplinkoje. Taip pat siekiama ugdyti gebėjimą dirbti ir mokytis savarankiškai bei grupėje, analitinį, kritinį ir kūrybinį mąstymą, plėsti literatūros mokslo žinias ir gebėjimą jas taikyti, šiuolaikinės lietuvių literatūros pagrindinių reiškinų suvokimą, gebėjimą savarankiškai atlikti literatūrologinį tyrimą.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės kritiškai vertinti informaciją, analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų; gebės kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuoti savo nuomonę.	Probleminis dėstymas; įtraukiamoji paskaita; dramos, teorinės, kritinės literatūros tekstų aptarimas; darbas savarankiškai ir grupėje;	Darbas seminaruose, pranešimas, egzaminas.
Gebės išvelgti teatrologinę ar/ir literatūrologinę, kultūros tyrimų srities problemą ir ją ištirti pasirinkti tinkamą empirinę medžiagą, ją sukaupti, analizuoti, sisteminti, kritiškai vertinti, naudodamiesi adekvačiais tyrimo metodais.	Probleminis dėstymas; įtraukiamoji paskaita; dramos, teorinės, kritinės literatūros tekstų aptarimas; darbas savarankiškai ir grupėje; grupės diskusija.	Darbas seminaruose, pranešimas, egzaminas.

Suvoks ir gebės apibūdinti literatūrą kaip daugiareikšmį fenomeną, gebės paaiškinti literatūros formavimo (-si) dėsningumus ir principus, struktūrines, žanrines, kompozicines, stilistines, komunikacines kūrinio ypatybes ir tipus.	Probleminis dėstymas; įtraukiami paskaita; dramos, teorinės, kritinės literatūros tekstų aptarimas; darbas savarankiškai ir grupėje; grupės diskusija.	Darbas seminaruose, pranešimas, egzaminas.
Gebės būti atviri ir Lietuvos kultūros, ir kitų kultūrų pažinimui per kalbų mokymąsi, literatūros, kalbos ir kt. studijas, gebės įgyti Lietuvos ir kitų kultūrų žinių ir supratimo, gretinti skirtingų kultūrų reiškinius.	Probleminis dėstymas; įtraukiami paskaita; dramos, teorinės, kritinės literatūros tekstų aptarimas; darbas savarankiškai ir grupėje; grupės diskusija.	Darbas seminaruose, pranešimas, egzaminas.
Gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku).	Probleminis dėstymas; įtraukiami paskaita; dramos, teorinės, kritinės literatūros tekstų aptarimas; darbas savarankiškai ir grupėje; grupės diskusija.	Darbas seminaruose, pranešimas, egzaminas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Teatro samprata. Tikrovės regimybė ir teatro tikrovė. Teatras ir literatūra. Jų santykis, kintamumas: režisūrinis, aktorinis, naratyvinis, neverbalinis ir kt. teatrai.	2		1				3	4	J. O. y Gasset, <i>Mūsų laikų tema ir kitos esė</i> , p. 385–412, 439–443 („Teatro idėja“; „Teatras kaip literatūros žanras“; „Priedai: Kaukės“).
2. Žaidimas: ritualinė prigimtis; tam tikrų praktikų sistema. Hanso-Georgo Gadamerio ir Eugeno Finko žaidimo sampratos. Šventės substancija.	2		2				4	4	A. Sverdiolas, <i>Būti ir klausti</i> , p. 181–204. E. Fink, <i>Laimės oazė: Esė apie žaidimo ontologiją</i> , p. 9–81.
3. Teatro priešistorė. Dionisas ir Dionisijos. Dievogarba ar pramoga? Kaukės fenomenas.			2				2	3	I. Trenčeni-Valdapfelis, <i>Mitologija</i> , p. 214–220 („Dionisas“). J. O. y Gasset, <i>Mūsų laikų tema ir kitos esė</i> , p. 413–439 („Priedai: Kaukės“).
4. Dramaturgijos žanrai ir jų ribos. Tragedija. Antikinė tragedija. Katarsis. Tragiškas herojus. Tragedijos poetika. Tragedijos samprata XXI a. dramaturgijoje.	2		2				4	5	G. Steiner, <i>The Death of Tragedy</i> .
5. Komedija. Komiskasis veiks mas. Farsas. Satyrinė komedija. Komizmo efektas šiuolaikinėje dramaturgijoje.	1		2				3	9	H. Bergson, <i>Juokas</i> , p. 15–146.

6. Tragikomedija. Groteskas. Tragikomedijos personažas – įsikūnijęs blogis ar auka? Tragikomedija ir modernus teatras. Melodrama.	1		1				2	6	V. Mejerhold, <i>Apie teatrą</i> , p. 15–27, 33–50; J. Grotowski, <i>Skurdžiojo teatro link</i> , p. 12–45; 66–73.
7. Šiuo laikinis teatras: pagrindiniai bruožai, temos, tendencijos.	2						2	8	Skaitmeninis metraštis „Lietuvos teatras“ (www.lteatras.lt); <i>Teatro žurnalas</i> ; M. Ivaškevičiaus, H. Kunčiaus, M. Nastaravičiaus, P. Pukytės, D. Zavedskaitės ir kt. pasirinktų pjesių fragmentai.
8. Režisierius: veiklos strategijos ir metodai. Aktorius ir vaidmuo. Aktoriaus – žiūrovų santykis. Proceso drama (pagal Allaną Owensą).	1		1				2	4	R. Vasinauskaitė, <i>Laikinumo teatras: lietuvių režisūros pokyčiai 1990–2001</i> (papildomai).
9. Spektaklio modelis. Esminiai teatrinės kalbos bruožai. Aleksandras Mita: „dramaturgijos stereotipai“.	2						2		
10. Michel Vinaver dramatinio teksto suvokimo metodas ir jo pritaikymo galimybė.	1		3				3	9	F. X. Kroetzo pjesės „Darbas namuose“ fragmentų analizė.
11. Teatro elementai literatūroje: kaukė, konfliktas, vaidmenys, dialogas; poeto vaidmuo; išpažintis – iliuzija ir tikrumas.			2				2	8	J. Aisčio, H. Radausko, A. Marčėno, J. Savickio ir kt. kūrybos analizė (pasirinktinai).
12. Pranešimas								12	Pristatomas per seminarus, 15–20 min.
13. Egzamino rašto darbas (20 000–24 000 sp. ž.)								20	
14. Egzaminas				2			2	6	Dalyko medžiagos peržvalga.
<b>Iš viso</b>	14		16	2			32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminaruose	20 %	Semestro metu	Vertinama 0–2 balais: 2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, argumentuotai atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia motyvuotų kritinių pastabų ar įžvalgų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų.
Pranešimas	20 %	Semestro metu	Vertinama 0–2 balais. Gera parengtas pranešimas (15–20 min.) turi atitikti pasirinktos analizės temos tikslus, atspindėti studentų gebėjimą analitiškai mąstyti bei pritaikyti paskaitų metu įsivintas sąvokas. Vertinamas išsamus susipažinimas su medžiaga, gebėjimas ją įdomiai ir problemiška pateikti, tinkamų pavyzdžių parinkimas.
Egzamino rašto darbas	60 %	Egzaminų	Rašto darbą (20 000–24 000 sp. ž.) sudaro: išsamai

		sesijos metu	<p>pasirinkto draminio kūrinio fragmento analizė; atsakymas žodžiu į klausimą iš dalyko temų.</p> <p>Geraiparengta draminio kūrinio analizė turi apimti 1–3 probleminius aspektus, atspindėti studentų gebėjimą analitiškai mąstyti bei pritaikyti paskaitų metu įsivintas teatrologines sąvokas.</p> <p>Vertinama: nagrinėjamos medžiagos išmanymas, teatro problemų suvokimas ir motyvuotas jų išdėstymas, nuoseklumas, pasirinktos problemos analizė, gramatinių, punktuacijos, stiliaus klaidų nebuvimas.</p> <p>Klausimas žodžiu: nagrinėtos medžiagos išmanymas – studentai turi pateikti argumentuotą savo požiūrį į problemiškus XX a. teatro bei ir šiuolaikinės dramaturgijos reiškinius savarankiškai parinkdami pavyzdžius iš perskaitytos teorinės (skirtos teatro, dramaturgijos problemoms) literatūros. Vertinimai graduojami pagal aptariamą medžiagos išsamumą. Pažymys mažinamas už kalbos ir stiliaus klaidas.</p> <p>Vertinama nuo 1 iki 10 balų, vadovaujantis VU Studijų rezultatų vertinimo tvarka. Gautas egzamino balas dauginamas iš 0,6.</p>
--	--	--------------	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinys	Leidykla ar internetinė nuoroda
<b>Privaloma literatūra</b>				
Henri Bergson	2014	<i>Juokas</i>		Vilnius: Vaga
Eugen Fink	2018	<i>Laimės oazė: Esė apie žaidimo ontologiją</i>		Vilnius: Apostrofa
José Ortega y Gasset	1999	<i>Mūsų laikų tema ir kitos esė</i>		Vilnius: ALK/Vaga
Jerzy Grotowski	2011	<i>Skurdžiojo teatro link</i>		Vilnius: Apostrofa
Vsevolod Mejerhold	2008	<i>Apie teatrą</i>		Vilnius: Apostrofa
George Steiner	1961 (2010)	<i>The Death of Tragedy</i>	Bet kuris leidimas	Princeton University Press
Arūnas Sverdiolas	2002	<i>Būti ir klausti: Hermeneutinės filosofijos studijos („Meno žaidimas“)</i>	t. 1	Vilnius: Strofa
		<i>Teatro žurnalas</i>		
		Skaitmeninis metraštis <i>Lietuvos teatras</i>		www.lteatras.lt
<b>Papildoma literatūra</b>				
Cormac Power	2008	<i>Presence in Play: A Critique of Theories of Presence in the Theatre</i>		Amsterdam-New York: Rodopi
Keith Sanger	2001	<i>The Language of Drama</i>		London and New York: Routledge
Rasa Vasinauskaitė	2010	<i>Laikinumo teatras: lietuvių režisūros pokyčiai 1990–2001</i>		Vilnius: Šviesa.

ATNAUJINTA 2023-09-20



### COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code

Academic staff	Core academic unit(s)
<b>Coordinating:</b>  <b>Other:</b>	

Study cycle	Type of the course unit

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction

Requisites	
<b>Prerequisites:</b>	<b>Co-requisites (if relevant):</b>

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work

Purpose of the course unit		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1.									
2.									

3.									
4.									
5.									
...									
<b>Total</b>									

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
<b>Required reading</b>				
<b>Recommended reading</b>				